

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 51 (10648) | 1978 чылдың март 2, четверт | 1925 чылда үлдээлтүнген | Өртүр 2 нөп.

2400 катап долганган

МОСКВАГА БОЛГАН

УЖУДУШКУН БАШНАРА ТӨП. (СЭТА). Москва-биле 10 шакта орбита-ның «Салют-6» станциясы Черни 2400 катап, өң иштинде 1246 катап экипаты долганган.

Февраль 28-те Юрий Романенко болгаш Георгий Гречко илдепкэйи ашты-нылга эрттирген. Эртинги процедура болгаш эртенги чен соонда, космонавтылар станцияның болгаш корабльның иштини системаларын контролдап, техниктиг документация-биле ажылдааннар. Экипактың хун чурумунда компленистиг тренажерге болгаш велоспедтерге күш-самыр мергенилгелерин кылыры, ажылдаар черлерин болгаш беч үндүрер черлерин аштары база ирдүнген.

Радиохарызага санастарының үезинде космонавтылар өг-бүлелери-биле чугаалашкан, орбита комплекстеринде Черча радиодемчылгалары, музыканы дэмчылган.

Экипактың илдепкелдери-биле болгаш телометринтиг информациянын, сан-түңү-биле алырга, орбитаның «Салют-6» — «Союз-27» комплексиниң системалары болур-чугуру-биле ажылдап чоруур. Комплекстиниң өрзалдаринде микроклимат-тың хемчээлдери мындай: температура — Цельсийны-биле 22 градус, басымын — миллиметр сүлгүлүгү хуорзаның 790 миллиметринге дей.

Штер Романенко биле Гречко оларның кыдыкшылы эки.

СЭКП-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чынында Курруениң аймак чок чорук комитетиниң Кызылтар шеригтериниң партия организаацияларының секретарларының Бүгү-эвилет чөвүлел хурады Москвага болган. СЭКП-ниң XXV съездинде, партия Төн Комитетиниң оң дараазындагы доктарларының негеддеринге, СЭКП ТК-ның Чыгыш секрета-рийниң ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Даргазы Л. И. Брежневтиң чугааларында илдепкелдиң чүгү-дере болгаш түңөөдере дүүштүр серемчелдедиң бол-гаш дайылы белең чорукту улам илай беддериниң, партия-политиктиң ажылды сайыраңгайжыдырыл со-ругаларың чугаалайып көр-гөп.

Чөвүлел хурадының киржикчилери күрүне кызылтар илдепкелдиң камгалаарың хандыр, дайышчыларың кызылдериниң комплекстиг көрүлү-дериң камгалаарың шеригтериниң чыгыш-чүгүмүт улам илай болжылар, талазы-биле партия организаацияларының ажылдының дүрүлүгүлүгү со-лушканыр.

(СЭТА).

Би-Хем

Туран. (Телефон-биле). Би-Хем районун ажилчи-лери, Тываның бүгү ажилчы чоннары-биле бир дөмей, ленини суботникти эрттиреринге дайыныш-кының белеткенип эгелзөн. Чокта чаз партия райкомунун бюрзу болуп эртек, ача суботникке белеткел-дин болгаш ону эрттирери-нин дугайында айтырым чугаалашкан. Партия райкомунун секретары М. П. Божмертны баштадыр төс белж составыг суботник

СЭКП-НИНГ XXV СЪЕЗДИНИНГ ШИИТПИРЛЕРИН — АМЫДЫРАЛГА!

ИЙИ АЙНЫН КУУСЕТКЕН

«Кызыл тулуг» эргеле-линде Михаил Венедик-тович Горбачевскийниң ком-мунист күш-ажылдың бы-заңчылар бригадасы ша-лыпчы күш-ажылдың чы-лымын баштайгы ийи ай-ның планын февраль 18-те күүсеткен.

Дуржулгалыг бригадир М. Горбачевскийниң бригадасы январда тулуг-монтаж ажыл-дарының планын 129,2 хуу, күш-ажылдың бүдүрүкчүлүгүн 162,4 хуу күүсеткен. Олар хоорайның дортук микрорайонунда № 12 болгаш 4 чурт-талга бажынарнында чыгы-лаар, шалалар ажылдарын болгаш экиптерини, оңгалар-ныг кастактарын тургузар болгаш өске-даа чаанылга ажылдарын кылганнар. Мар-та ажылдаа кирер 129 аал чурттаар № 7 бажында М. Горбачевскийниң брига-дамы чаанылга ажылдарын кы-лып туралар.

Найрадыг бригадасы 26 кижилер. Олар шунтузу-ла бедик мергежилдиг бызаңчы-лар. Юбилейдиң чыда комму-нист күш-ажылдың бо бри-гадасы онза көдүрүшкүлүгүг ажылдаан. Чаа хожум-шия театрынын туудуру бүгү-ле чазаныр, бизаннар болган паркетиң ажылдарын Миха-ил Венедиктовичниң бри-гадасына даасканы таварылга

Кызыл субботага белеткел

штынын бюрзала тургускан. Суботник эрттиреринге тураскааткан митингилер бүдүрүлгө, тулуг, садыг коллективтеринде болгаш ажил-агыйларда массалык-биле эртип турар. «Өк» совхозтун машина-трактор мастерскаяныг болган митингге чүс ажил кижилер чыгып. Совхозтун дирек-тору П. В. Астафьев субот-ник хуунде каныг ажил-дарын кылырын чыгып-ларга таныштырган.

Мурнакчы талаачылар В. Железов биле Г. Ре-заев митингге сөс алгаш, москваларың илдеп-ки-линип ийи-биле деткяи-шпап, ол хун ийи элчир-күженишкы-биле ажил-дарыңче талаачы эш-өрүв кыгырганнар.

«Өк» совхозтун ажил-инчилери суботник фон-дунче 1700 рубльди мил-чялер деп шийтирлзөн.

«Тиилелге»

В. И. Ленинниң төрт-түнгөн хуунден бээр 108 чыл өнүгү тураскааткан коммунист суботникти апрель 22-де эрттирер дугайында москваларың эгел-дешкенин Кызыл району «Тиилелге» совхозтун ажил-инчилери чүдүдүр-түп деткен.

Машина-трактор мастер-скаяныг болган митинг-ге Социалист Күш-ажыл-дын Маадры хову бригади-ри В. О. Янчат сөс алгаш, бригаданың кижилерини күш-ажылдың байырла-мын хуунде эл-не бүдү-рүкчүлүгүг ажилдарын иштинирлзөнн даянаткан. Ол хун кижилер бүдүп чартык норманы күүседип тургай, 500 тектар черин шыгып бажыр хүлөөтени алган.

Хойжулар дорт кажал-ны көрженин хоорак, чам-дыктарын септенир, колд-нарнын девискоорин чаггай-жылар болгаш аштар ажилдарын чорударын бри-гадир В. Ооржак саламыга чугаалаан.

Совхозтун ажил-инчилери ону беш чылдын фон-дунче бир муң рубльди илдедилер.

Коммунист суботникти совхоз эрттирериниң шта-вын тургускан. Ол амгы үе-де белеткел ажилдарын чо-родуп эгелзөн.

И. АЛЕКСЕЕВ.

1. КУШ-АЖЫЛЧЫ СОРУК

«Енисей» совхозтун төп сүт-бараан фер-мазын догандыр ууш ишчилерин бедик баштары эртин хууну баштайгы хер-редери чаа-ла бүдүп эгелзөн, а ферма-ның девискоориди трактор дажы димиреи үнел. Ийди механикаторлар П. Федосев биле В. Чупраков ажалдаа кирпекени ол. Хундэ алектарга бар чейин белеткел эгелзөн. Машина-биле ийек сар дорин-киниң механикти Борис Чалаң-оол база-ла эрте келген.

Ийик, кааң чай мад чөмөрүн четчири-биле белеткел алырының болдунар арга-зын берген. Илчигаш центер сител бурлауу кампап чарыктар алаарга, Ил-чигаш механикаторлар сителден, сляост болган холукаалыг сителден ол хоолдулур чөмүн белеткел билр кыл-дыр мергезен. Ол дорд оларга саавты-лар өртүп четтирип турар.

Түрген. Илчигаш республиканың соци-алистиг чарыкчының түңөө-биле ол вол-дектини ийиң төргөңи дилому-биле дөмдөгөзөн.

Со чылдыгы саады бедик болуп турар. Чыгыш, саанын Чымыс Саидай болдуга быкыгылап инктерден планнаттыган үш муң килограммың орунуга чыл эгелзи-дин бээр 4383 кг сүтү саап алган. Он илай саанычлар Н. Домба биле З. Алды олар сүт бүдүрүдө бир тонна дорт чүс килограмм сүт саар хүлөөтенин база ажыр күүсеткен. Оске-да саанычларың чөдүшкенин өөрүтүп.

Ийик, кааң чай мад чөмөрүн четчири-биле белеткел алырының болдунар арга-зын берген. Илчигаш центер сител бурлауу кампап чарыктар алаарга, Ил-чигаш механикаторлар сителден, сляост болган холукаалыг сителден ол хоолдулур чөмүн белеткел билр кыл-дыр мергезен. Ол дорд оларга саавты-лар өртүп четтирип турар.

Ферма инктериниң баш сааны өстүрүп турар. Эртен чымыс алаа төрүр 100 ийекке ошаптыр 90 килограмм алган бол-ган доруктурган. Бо чымыс база-ла тө-рүттүгөн бызааларын меңди камгалап аң турар. Фермада чаз бызааларга чүткө оларын ажаакчылары өзес, зарын саап-чылар база оңза эгелзөтөниң саанын ту-рар. Бызааларың турар чери чымыс арыг-сигил, ажаакчылар, чөмөрлөгөн эки Илчигаш олар дүргөн быжыгып, дору-туп турар.

Екатерина Павлова Чиркова 42 быза-алы ажаан, азырап турар. Ийа ай дүр-гү-зүндө оң бызаалары бир тонна ийекке деңизин берген. Ол база бир бапка ошаптыр хонуга килограмм ажил тур-рар. Ийиди түңөөди фермага бир-ле дү-гүр чөдүп алган.

Фермага забек сүт дөң девиско инк-терин ажаан азыраптыр, төрүн соонда сүтүндө ийик саарыдан эгелзэр. Хой сүт алырының чүтүлгө негеддери ол сүт алырың чүтүлгө тургускан чөмө-рү чорук база-ла алаа ийиңи берип тур-рар. Ону чөдүп алырының бүтү болдунар арганы фермагың коллективинде бер. Саанычлар болгаш ийек надарчылары ма-дын баш сааны өстүреринче, шапчыны күш-ажылдың чымыс сүт бүдүрерин база күрүнеге садырын көвүдөдирилче күш-ажылчы соруун углаан.

Москва чогултуң тулугу-дарының дүрүлүгүлүгү камгала-биле ажилдап турар мурнакчы бригада болдуң мурнуңа «Өк» чылдың чыг болжып пландап ажыр бир муң дор-белчип метр чуртада ба-жыңдарын тудар деп сору-ланы сааны алган.

В. Галданов бригадасында шын талазы-биле ком-плексти тургускан болган ол илдепкелдиң ажалдап турар. Тулугуларың холукаалыг коллективтер-биле харыла-дын быжыккан. Ол чорук хон сааныг ажилдарга хой күш үл-дүрерин кызылтарыңа чөд-рөгөн.

Бригада керезиниң методу-биле ажилде В. Галданов бол-ган оң өөрү Грузияда эң баштай илчигил киргезген. Оларның үлгерин хой көвө-дириттер эдерең. Амгы үеде тулга ол тресте болдуң ийи-ниң бөрүк дортең бригадалар илчигар организастан алганнар. Ол методу республикада кал-ба-биле негерттерини беш чылдың эгелзидин бээр маа ба-жыңдарын ажалдапта кширер талазы-биле планын база со-циалистиг хүлөөтөлери кү-дөдир арганы тулугуларга берген. Берн чыл дүрүгүндө республиканың ажил-инчилери 10 миллион дорбелчип метр чуртада бажыңдарын азыр-лар.

ХУРАГАННАР МЕНДИ

Социалист чарыты кал-баргы дугайында СЭКП ТК-ның ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң, ВПСС-ниң бол-гаш ВПСМ ТК-ның Чага-зын * «Чаа орук» сов-хозтун бүгү ажил-ин-чилери калба-биле таныш-кан болган ийи-биле чүдүдү-рүп хүлөөт алган. Партия, ажалчы, комсомол комитет-тери, дирекция социалист чарыттың негеддерини ажалдап кылган. Хойжулар, өске ажал-инчилер-биле бир дөмей, бедикте хүлөөтөлери алышкан. Чөс хойдан-на 95-тен 100 чөдүр хураганы, бир хойга ошаптыр 1,8—2 кг сүтү алып, хойжу бургуу 45 тонна снгенин белеткар, имитатар септелгени май 1-ге чөдир доозар.

Бо үеде мал кыштаглааш-кымында четтестер база бел-данын көлгөн. Ылаңгы мад чөмүни куларырын өзөөнө турар. Ону кампап хемчег-лер-биле чөргөштерит бри-гадлар аразында мад чөмүн чө-дүшүр хуваар хемчегтерини аң чорудуп турар. Кызылдан комитеттар сорулгелени шапчычыларың негеттенип турар.

Эрэн район. С. КОМБУ.

СПЕЦИАЛИЗАЦИЯНЫ АРГАЗЫ-БИЛЕ

Днепропетровск областың Спесильниковда Правда ат-тыг колхозта бир центер ээтиң бот-унан беш чылдың эгелзидин бээр үш катан чыгып, Мурнакчы коллектив бедик шынарлыг ийек ээдиниң Украинада эң уаң сандык-чыларының аразында кирген. Ол колхоз чыда күрүнеге муң ажык тошта элти сэдип турар.

Колхозтун маалымнарың чөдүшкени таварыга өзес. Олар Прднеровскде ажил-агый иштиниң специализа-таашкының баштай. Иштини киргезериниң бирезин болур. Олар күчүлүгү материалдыг баазаны тургузарында эгелзөн-нер. 3600 баш бызааларың сөмүрткенин херек үш көрүс-тардын тургустууга үлестир комлексини, мал чен бел-еткээр дөкти, котельняны, дуалаа албан черлеринге та-арыччаны кылдыр туткан бажыңдарын туду алганнар. Көрүпө бургуу 35—40 баш мал кирер секцияларга чары-ган. Мады баалайын ажаан турар. Мал ажарга талазы-биле ажилды ийи эгелзеп кылдыр тургускан. Ону бөтин мергежилди түлө алды операторлар күүседип турар. Олар-нын ажилдар чери — башкарылгача хүлөөтүзү болур. Кезек үе эртен соонда-ла венчалына аргатадын таваргы 150—180 кубометр арың агаарың көрүсөрдө кирерин турар. Түскөй үе келгенде мал чөмүн уаң бөрүннү автоматтыг системазын ажалдадырлар. Бүгү механиканың түскөй тур-гускан программа аштар ажилдар. Квартигы лампалар хүч чырың солуп турар.

— Дүңкел дөкүрүм-баашкының херек чок кылдыр ме-ханализир илчигар ийиңиң ажалдап турар. Дыштаныр хүнерде малга бис мал чөмүни бедикте куларыларың арттырын каар бис. А оон илай ажил-херекти автоматтар боттары күүседир — деп, оператор С. Ключук чугаалаан.

Чөмөрлөгөн балансылаттыган райондары, дерште-лериниң илдеп ажилы кыкчы үеде мал бүдүрүмүн, хонуга 600—650 грамм немедде деңизине болдурун хандырын турар.

Правда аттыг колхоз болаа ийек ээди бүдүрер талазы-биле областа специализаттыг уаң ажил-агыйлар-нын бирезин болур.

Специалистериниң бодол турары-биле аларга, күш-ажылдың организаацияныкың улам илай санжыра-гайжыдыр, дерште-лерини механастары болгаш автомат-чылары, мал чөмүниң быжыг курталарынын тургузары беш чылдың төңүзүңгө чөдүр специализаттыг ажил-агыйларын үзүп үштүң биринге чөдүр угаттырар ар-ганы бээр.

(СЭТА-ның көр.)

АК-ДОВУРАКТАН МЕДЭЭЛЕР

МУРНААННАР

Тываның В. И. Ленин аттыг даг-дугу арылалар комбинаты-ның коллективниң шалчы күш-ажылдың чымын баштай-гы айың күш-ажылчы чөдүшкенин эгелзеп, барының продукция бүдүрериниң планын 109,5 хуу, а ийиңи проду-цияны 108 хуу күүсеткен болгаш барааның продукцияны ай планында 26 муң рубльге хойну сайгарган. Планаг и-мей 102 кубометр демп-бетонну, 140 кубометр барааның бетонну, 37 кубометр дилги материалдарын бүдүргөн.

Планың ошаалдарын чүткө күүседир өзес, а ажыр күү-седир дөң хөптөгө, чаанылга, арматура цехтериниң кол-лективтери январда кызымак ажалдап, планын 121—137 хуу күүсеткенер.

Тус-тус кижилер аразында калбарган социалист чарык-ка калнакчы-арматурщиктер: Сергей Кочетов, Лимон Сары-лар, хөптөкчилер: Григорий Хотпалыг, Виктор Сураг, ча-зынчы Валерий Монгуш болгаш өң-даа өскөлөр тилекчи болганнар.

ЧЕДИШКИНИНГ ЭГЕЛЭЭН

Ак-Довурактын хлеб заводунуң коллективни ону беш чыл-дың үшкү чымын күш-ажылчы чөдүшкенин эгелзөн. Январда хлеб-булочка кылыгыларын быжыгарынын планын ажыр күүседип, продукция сайгарымын планын 2000 ру-бльге ажыр күүсеткен.

Хлеб-булочка кылыгыларының цегинде Зоя Саапын болгаш Зоя Ооржактын, кондитер цегинде В. Прохоренкоңуң удур-кап бригадалары ай планын 103—104 хуу күүсеткен.

МУРНАКЧЫ ЭЭЛЧЕГЛЕР

Комбинаттың арылгал фабриказының комсомолчу-аныктар ээлчеглери чылды баштайгы айының планын ошаалдарын ажыр күүседип, кызымак ажалдаан.

Бөдүүн рудадан даг-дугу арылалар цехте Валерий Курчи-нин удуртка ээлчег ай планында немей 121 тонна сортуг даг-дугун арылган. Ол-ла цехте Монгуш Кызын-оолдун, Виктор Федоровтун, Александр Наадокутуң удуртка ээлчег-лериниң ажылы база максатлыг.

Бедик сортуг даг-дугу арылалар цехте Даш-Мөгө Ондар-нын болгаш Виктор Кузнецовтун удуртка комсомолчу-аны-ктар ээлчеглери, үрүмкестер-сортуар комлекстө Владимир Юсуповтун ээлчө күш-ажылчы чөдүшкенин эгелзеп ажалдап турар.

СИБИРЬ — ҮНҮШ-ДУЖУТКҮР ЧЕР

Красноярск крайының, Тыва болгаш Бурят АССР-лер-нин, Иркутск болгаш Чита областарның икөө ажил-агый ажалдакчыларының зона чөвүлел хуралы Красноярск хоорайга болуп эртин.

РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының ораал-чызы, республиканың Куруланың даргазы Н. И. Маслен-ников чөвүлел хуралга чүтө чугаалап тура, беш чылдың үш-кү чымында партияны, чоңуң ийиң кол — соргаларынын бирезин чүд дөргө, көдө ажил-агый бүдүрүлгөни улам илай хөжүдери, оң ажилыг чорун бедилери болур деп чуга-лаан. Чөсн Сибирь — тарааны, ногааларын, мал ажалы-ның продуктуларының эң хой бүдүрүкчү. Бо девискоорде ажалк уаң тулуг чоруп, үлестүр өзүп, чуртакты чоңуң саны көвүдөп турар. Илчигаш чөм продуктуларына сибирь-чилерин хөргөлдөдөр улам долу хандырының айтыры көнүг боттуг чүд болуп турар. Ам болур чакы хову ажил-дарыңа өй-шалаа бедик шынарлыг белеткелдиң, мал кыш-таглыдыкчыны чөдүшкенин доозарының чүдүлгөн Н. И. Масленников дөдөткөн.

Чөсн Сибирьниң экономикагы районунуң колхозтарына

болган совхозтарыга хөргүлүгү үнүш-дүжүктүрүн бедилер, тарааны, мал чөмөрүн болгаш өске-даа продуктулары бү-дүрерин көвүдөдир талазы-биле хөмчөгөлөр дугайында илде-келди ол чөвүлел хуралга Көдө ажил-агый эртемпериниң В. И. Ленин аттыг Бүгү-эвилет академиятың корреспон-дент кезинүп П. Л. Гончаров кылган.

Тарааның ийиң чымылдың көвүдөдириниң, мадың чөм суурун быкыларының хөргөңгө Чөс Сибирьниң улаң ар-галарының дугайың мурнакчы ажил-агыйларың дүрүл-гөң хөргөчөлөп турар деп, ол ошалап дөдөгөзөн. Доктамаж турум дүжүктүрүн аларының боттуг үндөсиниң үренин ажил-ны улам сайырадыр, хижимдиге, хат болган сүг эр-мезиндан хову райондарын камгалаары хандырар.

Красноярск край күүсөкүмүн даргазы Н. Ф. Татарчук, Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Ч.-Д. Б. Ондар, Бурят АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы В. Б. Саганов, Чита облукүсөкүмүн даргазының ораалчызы А. И. Полин, Иркутск облукүсөкүмүн көдө ажил-агый өдүрүлгө эргелдениң начальниги Н. А. Левада олар көдө ажил-агый бүдүрүлгөни өстүрерини толарга куралыла-

рынын дугайың боттарының колддарыңа чугаалаан.

Сутгарыгалыг чер ажилы, тарааны болгаш мал чөмү куларыларың чаа сорттарын илдедирини, хөргөң камгала-лар системаларың ажилың бедилерин, көдө ажил-агый-га эртемниң болган мурнакчы дүрүлгөни ролын күш-тедирерин Хакас облукүсөкүмүн даргазы В. А. Угулянов, Красноярск крайының Минусинск районунуң «Красный мажк» колхозунуң комбайнери, Социалист Күш-ажылчы Маа-дыры, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң депутаты А. В. Нокузар, Иркутск областың Тулулуда селекцие станциязының дирек-торунуң ораалчызы А. Е. Юанча болгаш өң-даа өскөлөр боттарының чугааларына ошаап дөдөгөзөн.

Чөсн Сибирьниң көдө ажил-агыйың ажил-инчилери бо чылдың болган ийиңи-биле беш чылдың планын ошаал-дарың күүседиринге бүтү күжүр бээр дөдөдир чөвүлел ху-радың киржикчилери СЭКП Төн Комитетинге, ССРЭ-ниң Ми-нистрлер Чөвүлелине, СЭКП ТК-ның Чыгыш секрета-рий, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Даргазы эң Л. И. Брежневке бүдүрүлгөн.

Эрэн район. С. КОМБУ.

ДАЙЫНЧЫ ПРОГРАММА

Февраль 28-те Москвага ССРЭ-ниң Журналистер эң-дөлөңиң баштаар чериниң пленуму болган. СЭКП ТК-ның декабрь (1977 ч.) Плену-мунга СЭКП ТК-ның Чыгыш секрета-рий, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Даргазы эң Л. И. Брежневтиң чугаалында бот-тарын боттардырың чорударына ССРЭ-ниң Журналистер эң-дөлөңиң киргилгелениң дугайында айтырыгы алаа чүтү-лгөңдө берген. Илдепкелди ССРЭ-ниң Журналистер эң-дөлөңиң баштаар чериниң дар-газы, «Правда» солунунуң кол редактору В. Г. Афанасьев кылган.

Пленум СЭКП ТК-ның де-кабрь Пленумунуң шийитир-лерин ийи-биле чүдүдүрүл-гөн, оларын массалыг инфор-мация болгаш пропаганда ажалдакчыларының практи-ке ажил-чорудулааның дайымың программасы кыл-дыр хүлөөп көргөн.

(СЭТА).

ТОДАРГАЙ ГРАФИК

ТЫЛЫС. (СЭТА-ның көр.) Т. Гаеваров, Ленин өрдүкү элдектиниң, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң депутат В. Галдановтун бригаданың беш чылдың эгелзидин бээр туткан ийиңи он хөптө бажыңын эгел-дөдөдөр чыдаа ийиңиңиң чөмүлгө дөдөгөзөн. Ол чорук хон сааныг ажилдарга хой күш үл-дүрерин кызылтарыңа чөд-рөгөн.

Бригада керезиниң методу-биле ажилде В. Галданов бол-ган оң өөрү Грузияда эң баштай илчигил киргезген. Оларның үлгерин хой көвө-дириттер эдерең. Амгы үеде тулга ол тресте болдуң ийи-ниң бөрүк дортең бригадалар илчигар организастан алганнар. Ол методу республикада кал-ба-биле негерттерини беш чылдың эгелзидин бээр маа ба-жыңдарын ажалдапта кширер талазы-биле планын база со-циалистиг хүлөөтөлери кү-дөдир арганы тулугуларга берген. Берн чыл дүрүгүндө республиканың ажил-инчилери 10 миллион дорбелчип метр чуртада бажыңдарын азыр-лар.

ХУРАГАННАР МЕНДИ

Социалист чарыты кал-баргы дугайында СЭКП ТК-ның ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң, ВПСС-ниң бол-гаш ВПСМ ТК-ның Чага-зын * «Чаа орук» сов-хозтун бүгү ажил-ин-чилери калба-биле таныш-кан болган ийи-биле чүдүдү-рүп хүлөөт алган. Партия, ажалчы, комсомол комитет-тери, дирекция социалист чарыттың негеддерини ажалдап кылган. Хойжулар, өске ажал-инчилер-биле бир дөмей, бедикте хүлөөтөлери алышкан. Чөс хойдан-на 95-тен 100 чөдүр хураганы, бир хойга ошаптыр 1,8—2 кг сүтү алып, хойжу бургуу 45 тонна снгенин белеткар, имитатар септелгени май 1-ге чөдир доозар.

Бо үеде мал кыштаглааш-кымында четтестер база бел-данын көлгөн. Ылаңгы мад чөмүни куларырын өзөөнө турар. Ону кампап хемчег-лер-биле чөргөштерит бри-гадлар аразында мад чөмүн чө-дүшүр хуваар хемчегтерини аң чорудуп турар. Кызылдан комитеттар сорулгелени шапчычыларың негеттенип турар.

ЧУРУКТАР АМ-ДАА ДАРЫЗЫГ

Тр болганнан саргара берген саазынарда каралаш-биле чурат чураттар ам-даа дарызыг чытыг шыкка салгылар. Далай чага-шерик-жиза чораш, ам ССРЭ-нин улусту чурукчуу В. Е. Цигаль оларны Бичи чере дамы-лошкун тулушкунууларнын узуктели боор аразында чурат чораш. Угер-боор октарынга дандарлаткан ол черге чуруктуу десантыннын барып теккени 1943 чылдын февральда боор турган. Адаа туртпаш эркенга хүн бурузун ол чуруктар-биле демделген.

«Бичи чер» деп бодуну сактышкынарда Леонид Ильич Брежнев анаа турганнарнын амдырарыга ол берге еиде кижиге черекти бугу чуудур турган, амдырар, кала-даа деп, бодуну долу агым-биле чоруп турган деп бодуну-да шык демделген. Ол өвөртен мензе онза үнелиг — деп, Владимир Ефимович чуулаар. — Чүте дээрге бичи-чержилерин кадык-берге дайнычы уелеринде кайгамчык сорук кииркен күштүгү уран чүдү оларга база бараан бооп турган.

Чурукчууну мастерскаянда ол хүннерин орто тымыл-бас үнелиг документалары — каралаш бодунун каш шыкы-биле көргүскен фронтучу амдырал, олтууну «Полудна» деп бодуну журналыннын кагы-лөгүт чуруктары. Угул-гүже чедир дамчыш, номчуп турган ол журналыннын барган черинге-ле баар шыкыже каттырар турган. Бичи чере чедир шоодутуу, баштактарын, кыл сөгүлөн босту үнелеп билер турган ол. Владимир Ефимович бичи-чержилерин каралаш-биле чурат көргүскен саазынарнын аажок үнелер. Дайнычы өш-өөрлерин мадыралык черектеринде чоргалашып илереткен шык чуруктары ол чураш. Улуг черге кажү-

руштер, анаа оларны «Красный черноморец» солуга пар-лап турган.

Фронтучу чуруктарын дээрге мензе чүте эркен үенин тураскаалдары эвес, а харын бөгүн бешик чогаалдыгы ажалымны чегерин чорутуу үнденин дестер-дир — деп, В. Е. Цигаль тайлыр-лаар.

Новороссийские архитек-турал мемориал комплекс — чурукчууну бөгүгү колакы-лы ол. Тураскаалда кирген далай-жизаларын сурат, дидим шрайларнда чурукчууну дайнычы чыдардагы чуруктарын мадыралы сипеген.

Бичи черге камгалалдын мадыраларын улуг галерея-зын тураскаа Б. Прокопов, В. Цигаль, П. Кирпичев деп чурукчулар ажалдап турган деп, Леонид Ильич Брежнев бодуну дайнычы сактышкы-нарда чугаалаш. Ол галерея-лар ам-даа немежиш турар. Владимир Ефимович Бичи черин камгалакчыларнын скульптура портреттеринин бо-луун чоктак чаа дооскан. Олар-нын он чаазы — автоматчы О. Джайнани деп ажал. Ол ажалды бугу-эвиледин «60 мадыралык чыдар» деп чу-рукта делегацияга көрү бо-лур.

Леонид Ильичиниң сеп-кил-сагышты хайыктарар демделгелеринин арнарын-дан танымын, Бичи черге чу-руп турган кижилерини хойну тыткан — деп, В. Цигаль база чугаалаш. — Оларнын аразында Совет Эвилелинин Мадыралы В. Ботылева, А. Райкутов, Н. Старшинов, Новороссийски-ни дошпан турга вокал кыры-га тукут аскаа коргун чок лейтенант Володя Сморженский, дайнычы, чурукчу, агитатор Мария Петенко болган оксе-да... Мен эрес-мадыралык чорутуу кайтап ханзалым мадыраларын чуратын баар аргач чок турган — деп, Вла-

ЧУРУКТА: ССРЭ-нин улусту чурукчуу В. Е. Цигаль Новороссийские мемориалдык эскизиниң чанында.

Кымыл хоорайда № 20 аптека — чоңуң хой чыгар хал-ээзинин череринин бирөө. Чүте дие ол дун, хүн дургузунда ажалдар дегур-ний аптека болур. Лазарь бо-лаш орман эртенде, фарма-цевтер (фармацевт — апте-када ажалдан турар фарма-цевтика талаа-биле биял-гич кижиге, а фармацевтика дээрге эмин белегээринин, шыжарарын болаш үндү-рүн бөрүн дутайында эр-тем), репетарлар, хынакчы-лар, савалакчылар болаш нассирлерден тургустунган бо коллективте 29 кижиге ийи өөл-гө болу алган ажалдан турар. Коллективте бир оза-гыч талаа — ооң кесиги-нери шуну херожелер. Ыччалаш олар боттарын бугу талаа-биле биялар, детки-жер, аразында дуалакчылар.

Эминин чырыта таарыл-тыр тургустунган эмин дая-ныч бияныч туткан кижилер эртен орто-даа, орай ке-жо-даа бо аптекадан үзү-бес.

Репетарлар аарыг улусту репетарлар алгаш, кандык эмин кылып белегээрин бү-рүткөш, ам кылыр ассистен-терге хулаар. Ассистент-терин кылып белегээр эмин турусай хынакчылар (кон-ролерлар) хынак, беле эл-пер салбырлар дужаан боор. Аарыг кижиниң ат, фамилия-зынлап база шыкыгы барымдалап репетарлар эмин

ЭМ ЧАЛАП..

тырар, ону хулае каш катан, канчаар ижерин билдигер кылыр тайлырараш, ээин-ге боор. Ша-ла кычар хонуга бо аптека 200—300 кижиге хулаап турар.

Дегурин аптека эминер-биле чүте аарыг кижилерин эвес, хоорайнын шюлааларын, урулар албан черлерин болаш Кызыл районун беш эминге пунктуларын база хал-дирин турар. Ооң-биле черге-лештир чоңа медицина хал-ды-галың улук экиндер со-лугагы медицина классла-ры хоорайда алган каш черле-ге ажалдан турар. Ындыг ки-осклерге база тусай эртен-кижилер ажалдап турар. Аарыг турар кижиге ол киоск-лерден репет-биле беле э-нерин ай болур.

Бичи болаш хоорай-нын өске-даа аптекаларын тусай эртенкилериниң чеди-пей турары хонудачыг. Кол-лективтеги аптекаларда улук коллективтериниң санында ки-рпиге тура-даа, бисте доди эр-темин чеди-ле кижиге бар. Өске хоорайлардан келген тусай эртенкилер 3—4 чыл ажал-дап, дедир чоруп баар боор-дур — деп, аптеканың эргеле-чиги М. А. Эренкина чугаалаш олурар.

Мария Александровна Том-

скания медицина институту-ду-луц фармацевтика факульте-дин дооскаан бээр он ажал-чыл эркен. Ооң тусай эртеми — провизор. Ажал-ожиге ар-га-дуралдамы бедиң амык коммунист коллективинде хүн-дүкөдиги кижилериниң бирөө-лүгү.

Коллектив чыл бүрү соци-алистин хулаагенин ай, оң кү-сөлдөн даш багай эвес ажал-дан турар. Эртен кижилериниң чыда алган социалистин хү-сөлдөр соруданын алган, ону 130 хуу күсүлген. Эртен чы-дын кижиге буруу тус-тууанда 5 килограмм ам үнүш чыгарып күсүлген.

Республика аптекалар аразында калбарган социалист-терини чарыкка кирген тургузу-са-даа эртен чыдап ам үнүш-терин чондан хулаап алыр ажал чегне чорутуунган. Кол-лективте ам олттары чыгар болаш хулаап алыр хулаа-гезең 400 кг турган бола, оң чүте чартын күсүлген бис.

Бо чыдап № 1 аптека бисти социалисттер чарыкка кийгир-ган. Ооң түнелин кыраалаш үндүрү турар болган бис — деп, Мария Александровна чу-гаады.

Кварталдар түндүлөр-биле

дошамал шаңдалым, макта-дып турар мураңчылар бо коллективте бар. Ындыгарга савалакчы М. А. Килина, ре-петарлар А. И. Долгополова, Т. П. Хомушук, хынакчы М. О. Боржан, ассистент А. Я. Зава-рова оларны хамарыштыр-ын боор. Ындыгы коллективте кой чыл ажалдан кылыр эр-тенкилер эштер М. О. Боржан, А. И. Долгополова — ажал-тар-ның дадылыгылар.

Чыл бүрү ам аймааңды эс-ортиментна калбары, амгы үеде эминерин эргеледи-нин муң амык янм-бүрү ам аймаа турар турар.

Эминерин чүдүп кылыр, кандай чаа эминер чогаатты-нанын «Эм үнүштер», «Чээ э-минер» деп булунарда тодарай тайлырар бияш. Ол шы-каш фармацевтика буюуларын коллективте чыл, кыраал-шпаларын, медицинада чаа чүдүр дутайында чугаалаш турар брощуралары акси-лаа. Эмин тематинда савалак-челерин үндүрер чачыл болган. «Деминг саасан тее тууну чир» деп үлгөргө до-маша деп, шына-ла деминга күштүгү Коллективте кийи-гилериниң эң-найырдымын, ажал-херек кылыр турар кээр айтырарын деминг шпалларын ап турарын үс-түдү чижектер болаш ишти дегиле-шимеде дегилерден эминер чыккан тургусу-ны бадтыкал турар.

В. САТ.

СОНУРГАДЫР, ХААРА ТУДАР

ВЛКСМ Бай-Тайга райкому, палы чептер ортузунда ажал чорудар комиссияны беле-далыкчылар беледалыкчылар беледалыкчылар чорудуу турар. Оларны дайнычыларга ху-лааган. Дайнычыларга ху-лааган кижилериниң беле-далыкчылар тусай ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар.

ВЛКСМ Бай-Тайга райкому, палы чептер ортузунда ажал чорудар комиссияны беле-далыкчылар беледалыкчылар беледалыкчылар чорудуу турар. Оларны дайнычыларга ху-лааган. Дайнычыларга ху-лааган кижилериниң беле-далыкчылар тусай ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар.

ВЛКСМ Бай-Тайга райкому, палы чептер ортузунда ажал чорудар комиссияны беле-далыкчылар беледалыкчылар беледалыкчылар чорудуу турар. Оларны дайнычыларга ху-лааган. Дайнычыларга ху-лааган кижилериниң беле-далыкчылар тусай ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар.

ВЛКСМ Бай-Тайга райкому, палы чептер ортузунда ажал чорудар комиссияны беле-далыкчылар беледалыкчылар беледалыкчылар чорудуу турар. Оларны дайнычыларга ху-лааган. Дайнычыларга ху-лааган кижилериниң беле-далыкчылар тусай ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар. Ындыг кижилер ажалдан турар.

ПАТРИОТУҢ АДЫ-БИЛЕ

КРАСНОДАР (СЭТА-нын коорд.). Бичи Төрөн чурукчуу хулааган болган хамарыш чорудуу даш амыктыл харам чокка берген төс оолдун веан Е. Ф. Степанова аттыг литература ша-налыгы баштайгы лауреады Михаил Шолохов болган. Ол дугайында шпиритини Нюма мьяншылдыгыларын Бүтү-россия пиителелинин Краснодар край салбырын баштар чери хулаап алган.

Адалыг совет патриот Епистания Федоровна Степанова аттыг шаңдалым чыда-ган совет кижилерин биягы туруштук болган мадыралык чорудуу дугайында литер-атуралык чугаалаш даш ССРЭ-нин Чептер Күштеринин оюмун бугузууде тыпыр.

(СЭТА).

ПРОКОПЬЕВСКИГЕ ЧОРААНЫВЫС

РФСР-нин улустарынин VII тайгы спартакадазын түндүгүнө кирер шыдыраа талаа-биле Сибирь зоназын даярдалашкы кирекичелер Кемерово облазын Прокопьевск хоорайга чыгып кел-генер. Балтайгы хүнүд программа — хоорай-биле танышты.

Ханы-ханы чогааларыг, хады, чойган хотуң үнүн бугуручун даглар ирми-биле баянлап чоруп барган хоорай 270 муң кижиге тургакчылыг. Сибирьде сура-лаан Прокопьевскин даяр-жалары 16 миллион тонна хы-ре оттулар чууду чыл сапында Төрөн чорук бөрү турар.

Прокопьевск — улуг спорт-туң төвү хоорай боду. Ында шыдыра-шашы клубуудан эгелеш спорт ордунда чедир он-он спорт залдары, «Шахтер» стадион чыдык кайы-даа үзүлде доншамал ажалдап турар.

Эртенги болган бедиң культураның база бир олаа, Октябрьин чыдык Прокопьевскин кол байлаа — оон хүндүлөчөл чону.

Хоорайнын хой-шынтыг, паркулар, ажалдар Ленин чомсомол аттыг ийн кадык шпиритин олуурттары эзелек. Шыдырага Сибирь спартакадазын Прокопьевск хоорайнын спорт комитетинин даргазы Л. П. Сергеев ажал-ган. Ортомлеттин даргазы орадакчы, СЭКП Прокопьевск хоорайнын ажал-дакчы О. В. Жигулина мар-гылаанын эгелеш-биле хал-баштар шыдыраачыларга чы-дык өстөрүн сөгөл, оларга аас-көксүтүг адалыктын, чедиркинин төңүңү күзүл. ССРЭ Гимниин чыгыштын турда, делегей гроссмейстер-лер Елена Ахмыловская биле Виталий Шешковский спартакадазын тутун көдүргөн.

Шыдыраа талаа-биле Си-бирь зоназын даярдалашкы 8 команда кирешкен. Орта 2 деле-гей гроссмейстери, 4 делегей гроссмейстери, ССРЭ-нин 11 спорт мастери, 31 мастерге кандидат, 27 бирги разрядчы ойнаан.

Бирги разрядчы кижиге гроссмейстер уттурутарга, көрүкчүлөр магадан хаммас чү-ге боду. Шына-ла, ийги хушун мадыралы Николай Шпиритин дие частыг турбас боор. Чүте дээрге бирги хонго ойнаап чыгып шыдыраачылар Омск областын адын нагалаан келген делегей гроссмейстери В. Цеповскинин удуң саарга, көрүкчүлөрүн хой нези адыш чыккан, өрүшүдүн илереди, а чамдылары ха-рын-даа эдиленип, магадар

чорду. Чүте Совет Эвилели-де эвес, делегейде беши су-рагың берген амык гросс-мейстер Н. Шпиритин-биле ойнааш, саагың ортаа үе-инде муң мурунда хон-чаа ажалдан чорашы чы-дык боду алган, ону ботандарын орадап-нап, уттуруары чыккан чок на-рын баядык хонго кире хонго берген салгыкчы сөй-гарылаан чорун турда илерет-тиген.

Маргаладага база бир на-лаан болушкунарын бирөө ССРЭ Максим Монгуш биле А. Хасиниң укурамышкыны болган. Новосибирскийн шыдыраачыларын савыкка кирер, ССРЭ-нин спорт мастери-биле тизе шыдыраачы ойнааш, тергип чараш кон-терин кылып, күштүгү халда-шып тургустан, удураалык-чының поныш мырдың кичиктырбайн барган, матаа олурткан.

Канлыг-даа маргаладага мергежилдигер тизээр. Тиз-лелгенин чедириниң чүте ооң белегелденден, бар арга-кырааларында кол ха-марлар, Адаа Новосибирск облазын делегей мастери Г. Тимошенко капиталнаа ко-мандады укураалыга бу-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

га-даа командада уттуру-бай, Сибирь чемпиону атты бугуруңдиги таан алган. Ийги чедир — Оон олаа.

База ол шыкка куралар, күш чедир, белегел эки деп чүвени Прокопьевск хоорай-нын чемпионы Галина Ер-моленко биле Владимир Не-унов баштаа Кузбасс коман-ды киргүскен. Тынтыктыр ку-рур Прокопьевск хоорайга Сибириниң спартакадазын шы-наш, улуг маргаладагы бар дутаар организастан эртерге таварыла эвес. Россия Фе-дерацияны адм-сураа ал-ган амык шыдыраачылар бо хоорай шыдыраа делегей-ге билингер апарган. Элади амыктарын спорт шюлаа-лың директор, мога билбес организастан Навел Николае-вич Зориниң өрөлөңчелери РСФСР-нин бирги чери даш маргаладагы каш удаа тиз-лоон. Бо удаада мастере кан-дидат В. Исидов дөркү хайте чемпионаан.

Спартакадазын көчүт со-луп, бедиң делегей организастан эртеринер оргомнет хой белегел ажалдарын баш удуң кылып чоруткан. Хоорай-нын эртериниң культура олаа — шпиритин шыдыраачы-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

га-даа командада уттуру-бай, Сибирь чемпиону атты бугуруңдиги таан алган. Ийги чедир — Оон олаа.

База ол шыкка куралар, күш чедир, белегел эки деп чүвени Прокопьевск хоорай-нын чемпионы Галина Ер-моленко биле Владимир Не-унов баштаа Кузбасс коман-ды киргүскен. Тынтыктыр ку-рур Прокопьевск хоорайга Сибириниң спартакадазын шы-наш, улуг маргаладагы бар дутаар организастан эртерге таварыла эвес. Россия Фе-дерацияны адм-сураа ал-ган амык шыдыраачылар бо хоорай шыдыраа делегей-ге билингер апарган. Элади амыктарын спорт шюлаа-лың директор, мога билбес организастан Навел Николае-вич Зориниң өрөлөңчелери РСФСР-нин бирги чери даш маргаладагы каш удаа тиз-лоон. Бо удаада мастере кан-дидат В. Исидов дөркү хайте чемпионаан.

Спартакадазын көчүт со-луп, бедиң делегей организастан эртеринер оргомнет хой белегел ажалдарын баш удуң кылып чоруткан. Хоорай-нын эртериниң культура олаа — шпиритин шыдыраачы-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

га-даа командада уттуру-бай, Сибирь чемпиону атты бугуруңдиги таан алган. Ийги чедир — Оон олаа.

База ол шыкка куралар, күш чедир, белегел эки деп чүвени Прокопьевск хоорай-нын чемпионы Галина Ер-моленко биле Владимир Не-унов баштаа Кузбасс коман-ды киргүскен. Тынтыктыр ку-рур Прокопьевск хоорайга Сибириниң спартакадазын шы-наш, улуг маргаладагы бар дутаар организастан эртерге таварыла эвес. Россия Фе-дерацияны адм-сураа ал-ган амык шыдыраачылар бо хоорай шыдыраа делегей-ге билингер апарган. Элади амыктарын спорт шюлаа-лың директор, мога билбес организастан Навел Николае-вич Зориниң өрөлөңчелери РСФСР-нин бирги чери даш маргаладагы каш удаа тиз-лоон. Бо удаада мастере кан-дидат В. Исидов дөркү хайте чемпионаан.

Спартакадазын көчүт со-луп, бедиң делегей организастан эртеринер оргомнет хой белегел ажалдарын баш удуң кылып чоруткан. Хоорай-нын эртериниң культура олаа — шпиритин шыдыраачы-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

га-даа командада уттуру-бай, Сибирь чемпиону атты бугуруңдиги таан алган. Ийги чедир — Оон олаа.

База ол шыкка куралар, күш чедир, белегел эки деп чүвени Прокопьевск хоорай-нын чемпионы Галина Ер-моленко биле Владимир Не-унов баштаа Кузбасс коман-ды киргүскен. Тынтыктыр ку-рур Прокопьевск хоорайга Сибириниң спартакадазын шы-наш, улуг маргаладагы бар дутаар организастан эртерге таварыла эвес. Россия Фе-дерацияны адм-сураа ал-ган амык шыдыраачылар бо хоорай шыдыраа делегей-ге билингер апарган. Элади амыктарын спорт шюлаа-лың директор, мога билбес организастан Навел Николае-вич Зориниң өрөлөңчелери РСФСР-нин бирги чери даш маргаладагы каш удаа тиз-лоон. Бо удаада мастере кан-дидат В. Исидов дөркү хайте чемпионаан.

Спартакадазын көчүт со-луп, бедиң делегей организастан эртеринер оргомнет хой белегел ажалдарын баш удуң кылып чоруткан. Хоорай-нын эртериниң культура олаа — шпиритин шыдыраачы-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

га-даа командада уттуру-бай, Сибирь чемпиону атты бугуруңдиги таан алган. Ийги чедир — Оон олаа.

База ол шыкка куралар, күш чедир, белегел эки деп чүвени Прокопьевск хоорай-нын чемпионы Галина Ер-моленко биле Владимир Не-унов баштаа Кузбасс коман-ды киргүскен. Тынтыктыр ку-рур Прокопьевск хоорайга Сибириниң спартакадазын шы-наш, улуг маргаладагы бар дутаар организастан эртерге таварыла эвес. Россия Фе-дерацияны адм-сураа ал-ган амык шыдыраачылар бо хоорай шыдыраа делегей-ге билингер апарган. Элади амыктарын спорт шюлаа-лың директор, мога билбес организастан Навел Николае-вич Зориниң өрөлөңчелери РСФСР-нин бирги чери даш маргаладагы каш удаа тиз-лоон. Бо удаада мастере кан-дидат В. Исидов дөркү хайте чемпионаан.

Спартакадазын көчүт со-луп, бедиң делегей организастан эртеринер оргомнет хой белегел ажалдарын баш удуң кылып чоруткан. Хоорай-нын эртериниң культура олаа — шпиритин шыдыраачы-ларын ойнаарына тусай-лаан. Комсомол хоорому

СОЛУН ЭРТКЕН

Бил-Кол суурун көдө биде-далыкчы (эргелечтин Алек-сандра Мендот) номчула кол-ференцияны организастап эр-тирген. Кол-оол Чамыаңың «Кыштага чырык» деп номчу-тус-тус эгелер айы-биле алды кайы сайгарган. Тождо мал ажалын дугайын көргүскен солуу. Эрес-шудуру кижилерин кайгамчын ажал-херек-териниң дугайын чурат көргү-кени эки деп номчукулар үндөшөр. Нюма бияжын чүдү-дүдүлүн сохотуң бригадаларын ажалы-биле дегил көргүскен солуу савалдар хой боду.

ӨӨРЕНИРИНЧЕ ЧАЛАП ТУР

ССРЭ-нин ИХМ-нин деди болган орман өрөлөгүн черериниң кирин өөренир-биле курсантар чып алыр Тыва АССР-нин ИХМ чарлап тур.

Өөренир хуусаагы: деди шюлааларга дөрт чыл, орман шюлааларга ийн чыл. Шюлаалар ИХМ орманарына ажалда-дык биле деди болган орман юридикти эртенги социалисттерин белегээр.

ССРЭ-нин ИХМ-нин Омекде деди шюлаалыга болган Иркутскин орт-техник училищениң үжөн хар чедир назы-лыг. Совет Армияның хүрөөсиге шерит албан эртерин болган эртерин, долу орман эртенки, кадыкчының бай-далы-биле ИХМ орманарына албан эр-терин болур эр кижилерин хулаап алыр.

Устуде айткан өрөлөгүн черериниң кириниң ажалменерин чедиркиниң дугалап болган оларын дидакчылар кийдир кий салгырттарын шеритте келдирерилден хостар.

Волгоградтын Горькийин болган Рязанский деди шюлааларыга, а ол шыкка Новосибирскийн, Хабаровскийн, Бар-науладун, Саратовун орман шюлаа-ларына устуде айткан өрөлөгүн дегил көргүскен шерит албан эртерин эр кижилериниң күзүн алыр.

Шюлааларга кирер деп турарлар: орус дил болган литература (аас-биле болган баякыл-биле), ССРЭ төөгүгүн, дай-нык дилга (чүте деди шюлааларга кирерлерге), а Иркутскин орт-техник училищениң кирер деп турарлар, ССРЭ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРТ 2-ДЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

10.00 — «Уе, Информастыг программа.

10.25 — Эртенги гимнастика.

10.55 — Совет шудуручелериниң шудуручелериниң шюлааларын күсүлгөндө.

11.25 — «Софияже орук». Хой сериалыг телефильм, 4-кү сериалы.

12.30 — Москваның күрүш филармониянын үндүл-териниң симфония оркестри-нин күсүлгөндө П. И. Чайковскийн бал-леттерге музыкалындан утудулар.

13.10 — 16.00 — Чыбар.

16.00 — Документалдык фильм-программа: «Кол угла н м ш к и л а», «Привлек» деп сүт комплексин», «Онагай фабрика», «Моңгул ферма», «Музейлерге болган делегей залдарында», «Мектептин уран чүдүлү», «Уе, Информастыг программа, 5-кү сериалы.

17.25 — «Таран бодуе», 17.45 — «Чогаалдык» КЫЗЫДАН

18.15 — Байкалдын ливологтары. Документалдык фильм.

18.55 — Телемөдөлөр, 18.45 — «РКП(б)-нин VII съездин», Беседа.

18.55 — «Улар», Документалдык фильм.

19.10 — Телемөдөлөр, 19.25 — Чарлардар.

МОСКВАДАН

19.30 — Мелээр, 19.45 — «Миллионнарның аениниң университетин», «Социалист интеллек болган өг-бүзе».

ОЙНАП АЛЫРЫНЫҢ АРГАЗЫ УЛАГТКАН

Хуусаагы салышкынар-биле бир дөмөй, чээ-биле ой-ап алышкындар чорудуу турар орман чыда кирин турар ажалын 3 хуузу болур дөрүн билер силер бе?

Күрүнениң 3 хуузу иштисин ойноп алышкыныг чээ-лыгында сес ойноп алышкын тираттарын чорудуу турар.

Ол чээ-лыг обидандалар-биле ойноп алышкыныг аргазы чыл келген тулум ула-дып турар, чүте дээрге чээ-лыг хуусаагындан төвүлгө чедир тирак бугуруту ойноп алышкынарды салып тевээр артар, а мурунда ой-ноп алган обидандалар даралыкта тирактарга кирешкен.

20.15 — Украинаның уран чүдү мастеринын концерт.

21.20 — «Софияже орук». Хой соопалык телефильм-тин баштайгы төгүлү, 5-кү сериалы.

22.30 — «Уе, Информастыг программа, 5-кү сериалы.

23.00 — 00.35 — «Документалдык эртер». Дидакчыларын шудуручелер Р. Рождественский чорудар, Төв-генде — меджетер.

ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

18.15 — «Композитор А. Л. Бородин».

18.45 — «Шунтуу чалгым дөм, чалгым шунтуу дөм», Ленинграддан дамчыдыла.

КЫЗЫДАН

19.30 — «Сыдыкчыгыш». Кино-фильмалык.

20.20 — 21.05 — «425 км кийгирил тур», Телевидени-нин фильм шпиритин, 2-кү сериалы.

«ВОСТОК»: «Революстур Шериг Чевула» 15.00, «Сен менче, мен сөө» 18.50, 19.40, 20.30 шактарда.

Ночетов нудумчун хаганы-биле холбаштыр хоорай маршруттарына автобустар шимчээшкени өскерилген.

1. № 6 маршрут «Восток» деп контрол пунктуунаш Рабочая нудумчун дамчы-тыр Топографическая нудумчу-га чедир болган он ыңай эрги маршрут-биле чорур.

2. № 15 маршрут Ночетов нудумчунга-биле Октябрьская нудумчунга чедир чораш, он Красноармейская нудумчу-лун тавараш, Топографическая нудумчунга чегеши, он ыңай эрги маршрут-биле чорур.

3. «Маршут такси» № 15 автобустун маршруду-биле чорур.

Ол чээ-биле ойноп алышкы-нарнын дөмчөлүн 5000, 2500, 1000, 500, 100 болган 40 түбү кылар тургустан. Ону обидандалык болушун өрт-беле кыды чээр биле обидандалыкка тургустан.

Чээ-лыг обидандалар ажалда кассалары хоступ салды болган дедир сэдип ал-турар.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: индекс 667000

Кызыл, Шетанки болган Краченко кудумчуу, баян № 3. ТЕЛЕФОНАНЫ: Редакторун 2-24-63, редакторун орадакчыларын 2-35-24, 2-31-75, харыскалгы секретарыны 2-23-35, секретарыны культуру калдыкын 2-23-54, көдө ажал-агай кылаанын 2-21-47, үнөтүр калдыкын 2-22-54, агага калдыкын 2-41-27, информация база совет тургузуу калдыкын 2-20-60, корректорларын 2-27-41, бухгалтериян 2-12-45, солуу келбей барганда 2-32-75 телефонче долаар.

Гираж 1731. Чыгы № 82. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП УНЕР

Тыва АССР-дин Министрлер Чөвүлсүлгө Ном үндүрөр чер, полиграфия болган ном садмын чалаа-биле өргөлөгүн типография (Кызыл, Шетанки болган Краченко кудумчуу, баян № 1), ТС—00474